

МОДУЛЬ 4. ПРОФЕСІЙНА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТАХ

Семінар 1. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В УКРАЇНІ

/4 години/

План

1. Поняття „соціально-педагогічний захист”. Його суть та складники.
2. Нормативно-правова база реалізації соціально-педагогічного захисту дітей та молоді в Україні. Закони „Про охорону дитинства”, „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю”, „Про соціальні послуги”, „Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх” та ін.
3. Основні напрямки соціально-педагогічного захисту дітей.
4. Соціально-педагогічна допомога дітям трудових мігрантів.

Хід заняття

Понятійний диктант: захист, соціальний захист, соціально-педагогічний захист, система державного захисту дітей та молоді, дитина, неповнолітній, соціальні послуги, соціальна допомога, соціальне середовище, формування, розвиток, виховання, трудові мігранти.

Робота в малих групах. Студенти вивчають відповідні закони та нормативні документи, створюють карту інформації, а потім у загальному колі презентують свої напрацювання.

Творче завдання. Робота в малих групах. Студенти визначаються з категорією дітей, яка потребує соціально-педагогічного захисту. Потім у групах обговорюють мету, завдання та напрямки роботи з даною категорією дітей, пропонують конкретні форми роботи, спрямовані на захист процесу формування та розвитку особистості.

Якщо є можливість, запропонувати знайти в Інтернеті інформацію щодо досвіду роботи з дітьми трудових мігрантів в Україні та за кордоном. Обговорити цю інформацію на занятті.

Література:

1. Заверико Н.В. Соціальний захист дітей та підлітків у громаді // Проблеми педагогічних технологій. Зб. наук. праць. -Луцьк, 2004.- вип.3-4 – С.77-84.
2. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дитини. - К.: Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), 2003.- 412с.

Література для самостійного опрацювання

1. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів: навчально-методичний посібник /За заг.ред. К.Б.Левченко, І.М.Трубавіної, І.І.Цушка.- К.:ФОП „Купріянова”, 2007.- 240с.
2. Поддубная Т.Н., Поддубный А.О. Справочник социального педагога: защита детства в Российской Федерации /Т.Н. Поддубная, А.О. Поддубный; науч. ред. Р.М.Чумачева.- Ростов н/Дону: Феникс, 2005.- 473с.

Семінар 2. ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА НАД ДІТЬМИ

/2 години/

План

1. Насильство як соціально-педагогічна проблема.
2. Специфіка насильства над дитиною у сім'ї.
3. Профілактика насильницьких дій.
4. Особливості соціально-педагогічної та психологічної допомоги дітям, потерпілим від насильства.

Хід заняття

Понятійний диктант: насильство, родинне насильство, фізичне насильство, психічне насильство, сексуальне насильство, торгівля дітьми, віктимна поведінка.

Дискусія „Тілесні покарання дітей: ефективний засіб виховання чи порушення прав дитини”.

Творче завдання. Студенти в малих групах працюють над складанням пам'ятки для дітей та підлітків „Як не стати жертвою вуличного насильства”

Література

1. Соціальна педагогіка: теорія і практика: Підручник /За загальною редакцією І.Д.Зверєвої. - К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 316с.
2. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л. Соціально-психологічні аспекти проблеми насильства: навчально-методичне видання. - К.: ЗАТ „ВІПОЛ”, 2003.- 342с.

Література для самостійного опрацювання

1. Кузнєцова О.В. Насильство: теорія і практика // Проблеми освіти: науково-методичний збірник. / кол. авт.- К. : Науково-методичний центр вищої освіти, 2006.- Спец. Вип.- 264. – С.24-30
2. Різник Л.М., Лиховид О.Р. Проблема насильства над дітьми та шляхи її реалізації// Проблеми освіти: науково-методичний збірник. / кол.авт.- К. : Науково-методичний центр вищої освіти, 2006.- Спец. Вип.- 264. – С.20-24.

Семінар 3. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ, ЩО ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ БАТЬКІВСЬКОЇ ОПІКИ

/2 години/

План

1. Організація соціального-педагогічного захисту дітей-сиріт у сучасній Україні.
2. Реалізація прав дітей-сиріт на сімейне виховання
3. Соціально-педагогічний супровід прийомної сім'ї та дитячих будинків сімейного типу.

Хід заняття

Понятійний диктант: повний сирота, неповний сирота, соціальне сирітство, діти вулиці, опіка, піклування, замісна опіка, заклади державної опіки, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу, соціальний супровід, соціальні послуги.

Обговорення питань семінару.

Творче завдання. Обговорити, які потреби мають діти - сироти та діти, позбавлені батьківської опіки. Скласти їх перелік. Потім визначити шляхи задоволення цих потреб. З'ясувати, що слід зробити соціальному педагогу, чому навчити? У малих групах студенти працюють над навчальними програмами щодо попередження насильства, торгівлі людьми, профілактики агресивної поведінки, профілактики адитивної поведінки для вихованців притулку.

Література

1. Соціальна педагогіка: теорія і практика: Підручник /За загальною редакцією І.Д.Зверєвої.- К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 316с.
2. Харченко С.Я., Краснова Н.П., Марченко Л.П. Соціально-педагогічні технології: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів.- Луганськ: Альма-матер, 2005.- 552с.
3. Методичні рекомендації щодо удосконалення утримання та виховання дітей у дитячих інтернатних закладах на принципах, що базуються на Конвенції ООН про права дитини. К.: Видавництво "Студцентр", 1998. – 123с

Література для самостійного опрацювання

1. Олиференко Л.Я., Шульга Т.И., Дементьева И.Ф. Социально-педагогическая поддержка детей группы риска. – М.: Академия, 2002. – 256с.
2. Бевз Г.М., Пеша І.Д. Дитина в прийомній сім'ї: нотатки психолога. – К., 2001. – 163с.

Семінар 4. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

/4 години/

План

1. Поняття «інвалідність», її причини. Види інвалідності.
2. Моделі соціально-педагогічної роботи з інвалідами.
3. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю, що мають обмежені функціональні можливості.
4. Корекційно-освітня діяльність щодо розвитку, виховання, навчання та професійної підготовки осіб з обмеженими можливостями.

Хід заняття

Понятійний диктант: інвалід, інвалідність, недієздатність, фізичні, психічні вади, медична та соціальна моделі соціально-педагогічної роботи з інвалідами, , компенсація, корекція, реабілітація.

Обговорення питань семінару.

Перегляд навчального фільму. Обговорення дій батька та соціального працівника. Які потреби у дівчинки? Як їх можна задовольнити? Що мають робити члени сім'ї, щоб допомогти дівчинці?

Творче завдання. Складіть соціально-психологічний портрет дитини з порушеннями слуху, хворої на ДЦП, з синдромом Дауна.

До уваги викладача! Заняття можна провести у спеціально обладнаній лабораторії або на базі територіального центру для дітей з особливими потребами.

Література:

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. – К.: Логос, 2003. – 134с.
2. Подласый И.П. Курс лекцій по коррекционной педагогике: Учебное пособие для студентов сред. спец. учеб. заведений.- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002.- 352с.
3. Социальная педагогика / Под ред.. В.А.Никитина. – М.: Гуманит. изд. центр Владос, 2000. – 272с.
4. Харченко С.Я., Краснова Н.П., Харченко Л.П. Соціально-педагогічні технології: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів.- Луганськ: Альма-матер, 2005.- 552с.

Література для самостійного опрацювання

1. Социальная работа с инвалидами /Под ред С.И.Холостовой /М.: МСГИ, 1996. – 172с.

Семінар 5. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ

/ 2 години/

План

- 1.Особливості соціально-педагогічної роботи у закладах пенітенціарної системи.
- 2.Ресоціалізація неповнолітніх, звільнених від відбування покарання.
3. Соціально-педагогічна реабілітація молоді, що повернулася з місць позбавлення волі.

Хід заняття

Понятійний диктант: пенітенціарна педагогіка, пенітенціарні заклади, правопорушення, протиправна поведінка, карально-виховний процес, виправно-виховний процес, виправлення, перевиховання, ресоціалізація, соціальна адаптація, соціальна реабілітація.

Обговорення питань заняття.

Творче завдання. Проаналізуйте законодавство України, що регулює соціальну роботу з дітьми та молоддю, визначте, яку допомогу з боку соціальних служб можуть отримати неповнолітні, звільнені від відбування покарання з випробуваннями, та неповнолітні, що повернулися з місць позбавлення волі.

Самостійне завдання. При підготовці до семінару відвідати районну кримінальну міліцію у справах неповнолітніх, службу у справах неповнолітніх, центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та ознайомитись з послугами, які вони надають неповнолітнім, що мають проблеми з законом.

Література

1. Соціальна педагогіка: теорія і практика: Підручник /За загальною редакцією І.Д.Зверєвої.- К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 316с.
2. Социальная педагогика: Учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений / Под ред. В.А.Никитина.- М.:Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 2000.- 272с.

Література для самостійного опрацювання

1. Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі /За ред. В.М.Синьова.- К., 2003.- 119с.

2. Соціальна реабілітація неповнолітніх, які повернулися з місць позбавлення волі, у соціальних службах для молоді: збірник науково-методичних матеріалів для працівників соціальних служб для молоді / Упорядник З.Г.Зайцева.- К.: А.Л.Д., 1995.- 64с.
3. Харченко С.Я.Соціалізація дітей та молоді в процесі соціально-педагогічної діяльності: теорія і практика: Монографія.- Луганськ:Альма-матер, 2006.- 320с.

Семінар 6. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

/ 2 години/

План

1. Концепція виховання за місцем проживання.
2. Досвід організації виховної роботи за місцем проживання в Україні.
3. Напрямки та форми роботи соціального педагога у кімнатах школяра.

Хід заняття

Понятійний диктант: соціальне виховання, школа-комплекс, соціально-педагогічний комплекс, соціально-педагогічний центр, кімната школяра, центр дитячої творчості.

Обговорення рефератів, підготовлених студентами.

Творче завдання. Робота у групах. Обговорити можливі форми діяльності соціального педагога, спрямовані на задоволення культурних потреб дітей та молоді. Розробити сценарій виховного заходу за місцем проживання. Провести цей захід як індивідуальне завдання за модулем.

Література

1. Харченко С.Я., Белецька І.В., Гаміна Т.С. Організація вільного часу школярів: Навчально-методичний посібник.- Луганськ: Альма-матер, 2007.- 304с.

Література для самостійного опрацювання

1. Форми організації дозвілля дітей та молоді: Метод.матеріали до тренінгу / Упоряд.: В.В.Молочний, С.О. Моньков, О.В.Безпалько; За заг.ред. І.Д.Зверєвої. – К.: Наук.світ, 2004.- 58с.
2. Марафон дитячого дозвілля: навчально-методичний посібник/ Укл. Л.О.Дубровська, В.Л.Дубровський, В.В.Ковнер та ін.; За ред. Л.О.Дубровської.- Ніжин: Видавництво НДУ ім.. М.Гоголя, 2007.- 315с.